

TIEN VARRELTA.

Suuren valtiomiehen puhe. Sanomalehdissämme on mainittu siitä mahtavasta puheesta, minkä Englannin taloudellisen uudistuksen luoja, rahaministeri Lloyd George piti *Queen's Hall*issa tuhansille kuulijoille. Valtavasti liikutti tämä puhe kaikkia läsnäolijoita. M. m. hän lausui:

„Ne, jotka ovat kaatuneet, ovat kuolleet pyhitetyn kuoleman. He ovat ottaneet osaa uuden Europan – uuden maailman – luomiseen. Minä näen merkkejä sen tulosta taistelukentän kauhujen takana. Kaikkien maitten kansat tulevat voittamaan tästä taistelusta enemmän kuin he tällä hetkellä aavistavat. He pääsevät irti vapautensa suurimmasta esteestä ja uhkauksesta.

„Eikä siinä kyllä. On toinenkin siunaus, äärettömän paljon suurempi ja kestävämpi, joka nyt jo ilmestyy tuloksena tästä suuresta ponnistuksesta – uusi isänmaanrakkaus, rikkaampi, jalompi, ylevämpi kuin entinen. Minä näen, miten kaikissa luokissa, ylhäisissä ja alhaisissa vapaudutaan itsekkyydestä ja tunnustetaan, että maan kunnia ei riipu sen voitoista tappotantereilla vaan yhtä hyvin siitä, miten se suojelee kotejaan puutteelta ja kurjuudelta. Se on uusi isänmaallisuus, joka tuopi uuden näkökannan kaikkiin kansankerroksiin. Ylellisyyden ja mukavuudenhalun virta, joka oli allensa upottamaisillaan maan, alkaa väistyä ja uusi Britannia on syntymässä. Me alamme nähdä ensimmäisen kerran, mitkä ovat elämän pää-asiat, joita runsas ylellisyys oli estänyt meitä näkemästä.

„Mihin tuloksiin rauhanneuvotteluissa tultaneekin, näyttää tilaisuus nyt mitä suotuisimmalta sellaiselle kansainväliselle sopimukselle, että tämä on oleva viimeinen sota, joka loukkaa 20:nneen vuosisadan siveellisyytunnetta, kehitystä ja järkevää hallintoa.

„Toisin sanoin, ei mikään hetki näytä sopivammalta kuin nykyhetki Europan kansainvälisen eduskunnan eli neuvoston luomiseksi, joka on perustuva samalle pohjalle kuin nykyiset lainsäädäntökunnat ja joka tulee määräämään, kuinka suurta asevoimaa, maalla ja merellä, kukin kansa saapi ylläpitää, ja tulee ratkaisemaan ja järjestämään valtioitten väliset erimielisyydet.

„Viimeaikaiset edistykset kulkuneuvoissa eri maitten välillä maitse, meritse ja ilmatse näyttävät viittaavan mahdolliseen ja käytännölliseen ratkaisuun suurelle maailman-liiton kysymykselle.“

Savonlinnassakin on alku teosofisen työn hyväksi tehty. Marraskuussa viime vuonna, herra Yrjö Kallisen esitelmätilaisuuden jälkeen perustettiin näet pienoinen teosofinen lukupiiri, joka siitä lähtien on toiminut hiljaisuudessa siihen liittyneiden kesken. Alussa oli lukupiirissä vain yksi T. S:n jäsen. Nyt niitä on jo puolenkymmentä ja jäseniä lukupiirissä kaikkiaan kymmenkunta. Alussa kokoonnuttiin vain joka toinen viikko, vaan syksystä lähtien joka lauantai-ilta. Lukupiirissä on jo

läpikäyty H. P. B:n Teosofian Avain ja nyt luetaan paraikaa Hiljaisuuden Ääntä. Sitäpaitsi on silloin tällöin luettu ja pidetty esitelmiä. Jokainen kokoontumistilaisuus aletaan mietiskelyllä, johon aihe saadaan kirjasta „Mestarin jalkain juuressa.“ Mietiskelyn jälkeen on keskustelua samasta aiheesta. Ahkerasti ovat lukupiirin jäsenet myös lukeneet teosofista kirjallisuutta kotonaan.

„Siitäpä se tie menevi“ . . .

—nen.

Lahjoja teosofiselle liikkeelle. „Temppeleirahasto“ on vastaanottanut 396: —.

T. S:n presidentti. Mrs. Annie Besantilta on Adyarista saapunut seuraava vastaus Suomen T. S:n ylishteerin kesälliseen kirjeeseen, jossa hän kertoi meidän vuosikokouksemme terveiset presidentille: „Lokak. 29 p:nä 1914 Paljon kiitoksia kirjeestänne. Niin, minulla on nyt käytettävänäni toiset 7 vuotta. Olen iloinen, että teidät valittiin uudelleen. Olkaa hyvä ja kiittäkää kokousta sen ystävällisestä tervehdyksestä. Alati teidän Annie Besant.“

Profetiät. Eräs ystävä on huomauttanut meille siitä tulevaisuuden ennustuksesta, jonka insinööri Kaarlo Harteva on maininnut „Vapaan Ajatuksen“ haastattelijalle ja jonka laatija nähtävästi on „Kansainvälisen Raamatuntutkijain Seuran“ johtaja pastori Russel Amerikassa. Tämän ennustuksen mukaan (katso Vapaa Ajatus n:o 17-20, marraskuu 1914) „kaikki maalliset hallitukset kukistuvat ensi vuoden kuluessa. Alkaa n. s. laittomuuden aika, jonkinlainen anarkia, joka kestää noin vuoteen 1925. Silloin järjestyy hallinto ensin Palestiinassa. Juutalaiset ottavat yli maailman hallintovallan käsiinsä. Juutalaiset patriarkat nousevat ylös kuolleista hallitsemaan maailmaa. Kaikki uskonlahkot ja kirkot häviävät ja ihmiset tulevat Herran lapsiksi. Aluksi vallitsee ennenkuulumattoman ahdasmielinen hallintotapa, ennenkuin kaikki ehtii järjestyä . . . Työväen taistelu päättyy voitollisesti. Ei tule olemaan mitään köyhälistöä . . . Vuodesta 1925 sata vuotta eteenpäin alkaa kaikki ihmiset nousta kuolleista. Ensin nousevat lapset, ja kun he näkevät, miten silloinen maailma on ihana, tahtovat he ilmottaa sen vanhemmilleenkin ja he nousevat sitten polvi polvelta kuolleista. Alkaa Kristuksen hallitusaika, joka kestää tuhat vuotta.“ Haastattelijan mukaan ins. Harteva myöskin lausui seuraavan arvostelun: „Kirkonoppi on ovelasti suunniteltu nylkemisoppi. Helluntailiike y. m. uskonnolliset lahkot ja liikkeet, *teosofismi* (!) fakirismi (!), noitain ja tietäjien voimat ovat kaikki langenneiden enkeleiden aikaansaamia. Nykyaikana nämä langenneet enkelit riehuvat villimmin, sillä heidän loppunsa on lähellä.“

Kirkon tiedot. Tietäjän lukijoita huvittanevat seuraavat otteet viime kirkolliskokousta varten valmistetusta Kertomuksesta Suomen evankelisluterilaisen kirkon tilasta vuosilta 1908-1912. Otteet on otettu luvusta Lahkolaisia.

„9. *Teosofeja* ilmoitetaan olevan Vaasan ylä- (Jurvassa, Kurikassa), Helsingin, Saarijärven (Kivijärvellä), Oriveden (Korkeakoskella) rovastikunnissa ynnä Mikkelissä, Heinolassa, Valkealassa, Hiitolassa ja Jaakkimassa.

11. *Tolstoin* opeilla on yksityisiä kannattajia esim. Lohjalla.

14. *Julkista Jumalankieltämistä* ilmoitetaan esiintyvän, missä suuremmassa, missä vähemmässä määrässä, sekä oppineitten että oppimattomien keskuudessa verrattain laajoilla aloilla, niinpä Turun hiippakunnassa 48:ssa, Porvoon hiippakunnassa 48:ssa, Savonlinnan hiippakunnassa 49:ssä ja Kuopion hiippakunnassa 32:ssa, siis yhteensä 177 seurakunnassa. Alkujaan ylhäältä annettu esikuva on nyt alhaalla runsaan hedelmän kasvanut. Onko tämä ilmiö kansassamme jo huippukohtansa saavuttanut, on vielä tietämätöntä. Useasta seurakunnasta kyllä ilmoitetaan, että raa'in kiihko on laimentunut. Mutta mitä uusi samanlainen sysäys, kuin 1905 vuoden suurlakko on tähän ilmiöön vaikuttanut, tuo mukanaan, sen on tulevaisuus näyttävä.“

Teosofisia esitelmiä. Marrask. 29 p:nä aloitti tri V. Angervo Mikkelissä esitelmäsarjan „Ihmisestä“, jossa hän käsittelee ihmisen olemusta vertailevasti empiiristen ja salatieteellisten tutkimusten mukaan. Ensimmäiseen esitelmään oli heti saapunut vanhaan tapaan salin täydeltä yleisöä.

Marrask. 28 ja 29 p:nä piti toimittaja V. H. Valvanne Savonlinnan ent. seurahuoneessa kaksi esitelmää: „tie onneen“ sekä „teosofia ja kristinusko“. 2 p. jouluk. pidettiin Kotkan palokunnantalolla esitelmä „teosofia ja kristinusko“. Väkeä oli huone täydeltä.

Jyväskylässä on hra E. E. Happonen pitänyt muutamia teosofisia esitelmiä sikäläisessä nuorisoyhdistyksessä ja ovat ne saavuttaneet ansaittua tunnustusta.

Marrask. 17 p:nä T. S:n vuosipäivänä valmisti Oulunkylän Kalervo päämajan hallissa pienen juhlatilaisuuden. Puheita pitivät esimies, hra Arvidsson ja ylisihteri Pekka Ervast. Ohjelmassa oli soittoa, laulua, lausuntoa, yhteinen teenjuonti ja lopuksi vastauksia teosofisiin kysymyksiin, jotka arvalla oli jaettu läsnäoleville. Pelkän huhun nojalla oli teosofeja kokoontunut 40-50.

Salaisen Opin tilaajille. Ikävä yllätys sattui painatustyössä, kun säännöllinen junakulku elokuun alussa lakkasi ja senjälkeen, varsinkin sensuurin alettua, postinkulku on ollut ylen hidasta. Teos, jota painetaan Joensuussa kuten alusta pitäen, ehti valmistua vasta joulukuussa ja pyydetään tilaajia suomaan anteeksi tämä valitettava viivytys.

Ensi vuoden nide tulee toivottavasti ilmestymään jo kesän kuluessa.

Idän Tähti niminen joululehti myytiin loppuun jo pari viikkoa ennen joulua. Menekkiä ei voitu laskea niin suureksi. Toivottavasti tämä lehti tulee säännöllisenä joulujulkaisuna saavuttamaan yhä suurempaa kannatusta vuosi vuodelta ja valmistamaan ihmismielissä sijaa suuremman sanoman vastaanottamiselle.

Teosofian arvostelua. Vaasa-lehdessä 7-XI kkherra Yrjö Alanen ottaa teosofian tilille yhdessä materialismin ja Leo Tolstoin opin kanssa. Hänen arvostelussaan on kuitenkin verraten vähän asiallista sisällystä.

„Täällä kulkee myös eräs hämäräperäinen olento, salaperäisesti ympärilleen katsahteleva, *teosofian* nimeä kantava. Ollakseen oikein varma asiastaan on hän koettanut haalia valtakirjoja kaikkialta ja kaikilta ajoilta. Mutta ei ole hänelle riittäneet tunnetut mestarit ja opettajat, hän on vielä keksinyt jossain Himalajan takalistolla uusia, salaperäisiä mestareita, näkymättömiä olentoja, ja ne ovat tulleet päämestareiksi . . . Hän on kaikkea eikä mitään muuta kuin maailman paras soppamestari. Hän sekottaa kristinuskoa ja pakanuutta, tiedettä ja taikauskkoa, totuutta ja valhetta ja sillä keitoksella tahtoo ihmiskuntaa lääkittää ja ravita . . . Sinä olet kuin kuvapatsas, johon on pää tuotu tuolta, kädet koottu täältä, jalat ja ruumis mistä mikin. Sitten liimattu osat yhteen, miten on osattu ja lopuksi koristettu kaikenlaisilla taikakaluilla ja ihme-esineillä . . . Ihmeteltävä on niiden maku, jotka moista kummitusta pitävät kauniina. Kuinka ylevän kaunis onkaan sinun rinnallasi kristillinen totuus puhtaana eheässä majesteettillisuudessaan . . . Monin verroin varmempaa on uskoa yhteen näkymättömään Vapahtajaan kuin 6 näkymättömään ihmisruumiiseen. Ja eiköhän sinun kiitetty ihanteellisuutesi ole usein, ehkä useimmiten, vain valkeiksi sivuttujen hautojen kaltaista“ j. n. e.

Tuntuu siltä kuin *puhdas, eheä ja majesteettillinen* kristinusko tahtoisi nojautua siihen ainoaan „valtakirjaan“, että se kieltää kaiken ulkopuolellaan olevan totuuden, tieteen yhtä hyvin kuin maailman viisaitten opetukset. Ja jokainen sen lahkoista luulee olevansa tuo puhdas ja eheä kristinusko, jonka ei tarvitse mistään muualta tukea etsiä.

Oletko keväällä seisahtunut ihastuksessa, kun pellon pientareella olet nähnyt ensimmäisen kukan avaavan terälehtensä? Mistä se on saanut värinsä, mistä tuoksunsa? Mutaisesta maasta, haalien sieltä täältä fosforia, rautaa, kalkkia, magnesiumia, piitä. Sade on kantanut vettä ehkä Himaalajan takalistolta ja meidän kaikkien yhteinen elonantaja, Aurinko, on sen yli valanut kultaiset säteensä. Monista osista on tuo kukka-raukka kokoonpantu ja niitä kaikkia sitoo yhteen kukan näkymätön aate, sen idea, jonka mukaan se on muodostunut. Kuinka voi niin halvoista ja erilaisista aineksista syntyä niin kaunis kokonaisuus?

Perhe-uutisia. Avioliiton solmivat Oulunkylän päämajassa marrask. 2 p:nä kahden teosofisen looshin puheenjohtajat, nim. Oulunkylän Kalervon esimies, herra Jalmar Arvidsson ja Turun Aurora-looshin johtaja, rva Anna Masalin. Turun teosofiset looshit luopuivat kaipauksella rakastamastaan teosofisen hengen virittäjästä ja ylläpitäjästä, joka nyt siirtyi päämajan asukkaaksi uusille työmaille.

Marrask. 11 p:nä vihittiin Viipurin Papulassa avioliittoon Viipurin Sampo-looshin puheenjohtaja, herra Otto Mölsä ja sairaanhoitajatar, nti Elli Ahlström.

Joulukuun 21 p:nä vihittään Oulunkylän teosofisessa päämajassa avioliittoon Tietäjän toimitussihteeri, herra V. H. Valvanne ja nti Elli Rutanen. Vihkimyksen toimittaa sulhasen isä, rovasti Henrik Vegelius.

Uutta antroposofista kirjallisuutta. Rudolf Steiner: Vad vill den andliga vetenskapen och huru behandlas den av sina motståndare? Hinta postivapaasti 45 p. Saatavana Teosofisesta Kustannusliikkeestä.

Teosofinen Kirjakauppa Helsingissä, Bulevardin 7:ssä pidetään auki joka *tiistai, torstai* ja *lauantai*, klo 6-8 i. p. p.

Annie Besantin sanoma teosofeille. Ote kirjeestä: „Pitäkää kaikki politiikka poissa seurasta. Koettakaa olla ajatuksissanne rakastavaisia *kaikkia* kansakuntia kohtaan ja tehdä hyvää työtä toisella puolella (näkyvässä maailmassa).“

RAUHAISAA JOULUA KAIKILLE TIETÄJÄN LUKIJOILLE!

(Tietäjä 1914 Joulukuun N:o 12, ss. 508-512)

